

Orlík v roce 2008

Návštěvníký provoz a kulturní pořady

Průvodcovskou činnost a kulturní pořady zajišťovala v roce 2008 správa hradu Castrum o.p.s. s dobrovolníky a studenty.

Hradní areál byl v roce 2008 otevřen veřejnosti v měsících květen až říjen.

Návštěvnost na hradě Orlík v roce 2008 byla cca 9.500 osob, z čehož vlastní kulturní pořady navštívilo cca 4.050 osob.

V rámci kulturních aktivit byly správou hradu připraveny v průběhu roku několik akcí:

Ve dnech 5.-6.-července proběhl na hradě 12.ročník středověkých slavností. Hrad navštívilo na 2260 platících návštěvníků.

Ve dnech 2-3.srpna byl odstartován I.ročník šermířských slavností, pořádaných Společenstvím svobodných pánů z Jihlavy města královského ve spolupráci se správou hradu. Tuto akci navštívilo 989 osob.

Na den 5.srpna byl připraven country večer se skupinou „Skaláci“. Vlivem nepříznivého počasí hrad navštívilo 15 skalních příznivců. Vystoupení se tak přesunulo do interiéru hradu pod provozní objekt.

Ve dne 21-24.srpna byl uspořádán filmový festival pod názvem „Film a dějiny 2008, Mýtus a legendy“. Pořady navštívilo cca 510 osob.

Již tradičně byl také hradní areál dne 13.září v rámci Dnů Evropského dědictví – dnů památek zpřístupněn zdarma veřejnosti. Hrad tento den navštívilo z důvodu nepříznivých klimatických podmínek ca 20 zájemců. Součástí projektu byla i přednáška o zapomenutých památkách v okolí.

Stavební a udržovací práce správy hradu

Práce společnosti byla v roce 2008 zaměřena převážnou měrou na zajištění malé údržby, návštěvníkého provozu, a kulturních akcí, na hradě Orlík nad Humpolcem. Mezi větší finanční výdaje společnosti patřila realizace opravy střechy kuchyně na hradě Orlík, a dále instalace nových oken do objektu bašty a oprava dveří do téhož objektu.

V rámci stavebních aktivit společnost Castrum v roce 2008 zajišťovala mimo běžnou drobnou údržbu areálu i provedení svépomocí, či úhradu realizace, těchto hlavních prací:

- čištění části valů a příkopů od náletových dřevin,
- úhrada 60% nákladů na opravě střechy kuchyně – odstranění poškozené a nevhodné krytiny a instalace nové střešní krytiny,
- úhrada nákladů spojených s výrobou a instalací nových třech oken do objektu bašty, oprava dveří do téhož objektu, doplnění kovářských detailů na hradě (na vstupní bráně a zábradlí paláce),
- nátěr šindelové střechy přístřešku chlebové pece,
- úpravy terénu po archeologickém výzkumu v profilu bastionu,
- opravy oplocení areálu hradu v souvislosti s kácením přilehlého lesního porostu.

Poděkování správy hradu sponzorům a dárcům:

Správa hradu touto cestou děkuje

za finanční dary, dotace a pomoc:

- bezejmenným návštěvníkům
- Městu Humpolec
- Kraji Vysočina
- Ministerstvu kultury ČR – Státnímu fondu pro rozvoj české kinematografie

- Barvy - Alenka

za materiální pomoc

- fy VODAK Humpolec s.r.o.
- Sboru dobrovolných hasičů Humpolec
- Lesům ČR - Lesní správě Ledeč nad Sázavou
- Národnímu filmovému archivu
- společnosti Bonton
- panu Jiřímu Čáslavskému

za pomoc při obnově a údržbě hradu

- Městu Humpolec
- skatům za pomoc při údržbě hradu 25-26.července, 21.srpna
- mládeži z Dětského domova v Humpolci za pomoc při údržbě hradu 20.září
- mládeži a vedoucím z Dorostové unie sdružení křesťanských dorostů za pomoc při údržbě hradu 26.září
- všem dobrovolníkům kteří celoročně pomáhají zajišťovat údržbu, správu, a pořádání kulturních aktivit na hradě Orlík

Poděkování správy hradu:

Správa hradu děkuje Městu Humpolec a dalším všem svým partnerům a dárcům za příspěvky, dary, a pomoc.

Stavební a jiné aktivity města Humpolec v roce 2008:

Na hradě Orlík byly od května 2008 zahájeny první záchranné práce na zajištění zdiva tzv. "bastionu".

Ještě donedávna si málokdo z příchozích návštěvníků uvědomoval celkovou velikost hradního areálu. Výšina při pravé straně hradního areálu byla donedávna zapomenuta v lesním porostu. Tato část areálu přitom skrývá řadu cenných částí opevnění hradu, dosud neprozkoumaných. Poslední práce v minulém století zde prováděl Klub československých turistů, pobočka Humpolec, který v roce 1941 před násilným ukončením záchranných prací na hradě provedl celkové okopání vnějšího líce zdiva opevnění hradu. Práce nebyly ukončeny, zejména nalezené zdivo nebylo dosud zajištěno. Od té doby tato část unikala pozornosti a postupně se měnila v hromadu sutí. Pozemek na němž opevnění stojí se podařilo v nedávné době převést majetkově na Město Humpolec. V letošním roce byly zahájeny archeologické a stavební práce. Postupně se tak zajistilo zdivo hrozící sesutím, dále došlo k nadezdívání odpadlých líců stavby. Při odkryvu z vnitřního líce bylo odhalena část poměrně zachovalého líce zdiva a zároveň zjištěno, že původní historický terén v jednotlivých částech se oproti stávajícímu nacházel průměrně 0,5-1,5m pod stávající úrovní terénu. Dalším zajímavým zjištěním je nález stavební spáry mezi zdivem západní stěny bastionu a severní zdí, která do určité výšky procházela plynule v severní hradbu, tato část je tedy stavebně starší. Západní stěna bastionu byla založena výkopem do upraveného terénu, byla přizděna k severní hradbě v jejím zlomu (který kopíruje skalní výchozy v této části hradního areálu), z vnějšího líce do severního parkánu byl líc plynule navázán se zachováním části zdiva nad odskokem v úrovni cca 1m až 1,2m a plynule i ve vyšších partiích v nároží přechází bez stavební spáry do severní stěny bastionu. V úrovni nad předzákladem západní stěny a rozšířeného zdiva severní hradby byl terén v 16.století zvyšován. Ve vnitřním líci severní stěny bastionu poblíž SV rohu byly zjištěny dvě kapsy po zatím neznámé stavební konstrukci. Práce byly financovány Městem Humpolec, s příspěvkem kraje Vysočina z fondu na obnovu kulturních památek v kraji Vysočina, a příspěvkem Ministerstva kultury z Havarijního programu. Z rumu tak postupně povstala cenná část hradního areálu. Doufáme, že v případě dostatku finančních prostředků

budou v nadcházejících letech práce pokračovat opravou části zdiva až k profilu stávající brány do areálu, a dojde tak alespoň k částečné rehabilitaci této zapomenuté části objektu a ochraně zbytků konstrukcí odhalených v minulosti KČsT.

Dále byly prováděny opravy částí zdiva v horním hradě a na SZ nároží severní hradby, práce byly financovány Městem Humpolec s finančním příspěvkem Ministerstva kultury z Havarijního programu.

Stavební práce byly realizovány firmou REHIS s.r.o.

S ohledem na dlouholetý záměr Města Humpolce o zpřístupnění věže hradu a nerozhodný výsledek veřejné diskuse bylo zadáno ing.arch.Z.Závodskému z Humpolce zpracování studie variant zpřístupnění věže pro návštěvníky hradu. Zájmem města je zvýšení turistického ruchu v regionu. Z původního záměru na dozdění odpadlého nároží věže bylo prozatím majitelem upuštěno. Tato studie bude v roce 2009 projednávána s památkáři, hasiči a pracovníky bezpečnosti práce z hlediska.

V závěru roku 2008 v souvislosti se zájmem zatraktivnění hradního areálu z hlediska výhledů byla realizována částečně mytní těžba v bezprostředním okolí hradu na západní a severní straně hradního areálu. Z paláce horního hradu se tak otevřel zajímavý pohled na horizont s pohledy na výše položené osady v okolí. Ze strany západní se současně hradní areál otevřel zajímavým pohledům pro návštěvníky putující na hrad z této strany – dominantní založení hradu na skalnatém suku. I přesto že nejde o kácení lesa jako před sto lety, celkový dojem hradu je z této strany monumentální a zaslouží pozornosti před jeho opětovným plánovaným zalesněním.

F.Kocman